

JÁRVÁNYÜGYI INTÉZKEDÉSEK FELOLDÁSA

Az Infojegyzet Csehország (CZ), Horvátország (HR), Lengyelország, Szlovákia (SK) és Szlovénia (SI) járványügyi intézkedéseinek lazításáról, enyhítéséről ad tájékoztatást.

- A WHO minimum két-hetes intervallumot ajánlott a különböző enyhítő intézkedések bevezetése között.
- A bemutatott országok áprilisban elfogadták ütemterveiket.
- Horvátország és Szlovénia hetente vezet be újabb enyhítéseket.
- Szlovákia tartja a kéthetes ajánlást, de a II. és III. ütemet egyszerre vezette be.
- Ütemterveikben az országok odafigyeltek a szomszédos ország ütemtervére (SK-CZ, HR-SI.)
- A leghosszabb (hat hét) lakhelyelhagyási tilalom Horvátországban és Szlovéniában volt érvényben. A legrövidebb Lengyelországban (négy hét.)
- A 14 napos karantén-szabályok megmaradtak (kivéve SI - hét nap), de enyhültek. A kivételek köre nagyon hasonló.
- A vallási, sport és egyéb rendezvényeken maximum 100 fő részvételét engedélyezték eddig.
- Közoktatási intézmények közül elsőként az óvodák és az általános iskolák alsó tagozatai nyitnak meg, kivéve Szlovákiát.
- A szülők választhatnak a megnyílt iskola vagy távoktatás között.
- A kötelező maszkviselés mindenütt megmaradt.

Az országok COVID-19 járványra adott reakciói időben eltérőek, de jellemzően azonosak voltak: az országhatárok lezárása, a közoktatási intézmények bezárása digitális oktatásra való átállással, az emberek mozgásának, gyülekezésének korlátozása, a társadalmi érintkezések minimalizálása az üzletek, szolgáltatóegységek bezárásával. A korlátozások feloldása országonként eltérő módon és ütemben zajlik, egy közös vonásuk azonban van: a korlátozások enyhítése, kivezetése bevezetésükkel fordított irányban történik: az országhatárok, valamint a közoktatási intézmények megnyitása lesznek az utolsó lépések.

A korlátozó intézkedések megszüntetésére vonatkozó döntés egy olyan többdimenziós politikai döntés, amely a népegészségügyi előnyök más társadalmi és gazdasági hatásokkal való egyensúlyba hozását jelenti.

CSEHORSZÁG

A [cseh kormány](#) által április 14-én elfogadott [forgatókönyv](#) szerint [négy lépcsőben könnyítene a korlátozásokon](#) (ápr. 20., 27, május 11. és 25.)

Bár április 20-a volt a tervezett könnyítés első dátuma, már április 7-től engedik a maszk nélküli egyéni sportot és 9-től kinyithattak az élelmiszerboltokon kívül az egyéb üzletek is. Április 20-tól a piacok, autókereskedések, állatkozmetikák, kézművesboltok nyithattak ki, illetve ekortól a végzős egyetemisták konzultációra bemehetnek az egyetemekre. Április 20-tól engedélyezett a maximum 10 főt számláló (beleértve a papot s az anyakönyvvezetőt is) [esküvő megtartása](#), valamint a hivatásos sportolók szabadterei edzése.

Április 24-től engedélyezik az állampolgárok [szabad mozgását](#), és a közterületeken legfeljebb 10 ember csoportosulását. Április 27-től oldották fel a külföldre utazás tilalmát; a csehek utazhatnak külföldre, de az országba való visszatéréskor [be kell mutatniuk egy friss \(négy napnál nem régebbi\) negatív koronavírus-tesztet](#) vagy két hétre karanténba kell vonulniuk, amit a hatóságok ellenőriznek. Május 1-jétől a határon át ingázóknak és másik országban tanuló diákoknak a negatív vírusesztesztet a korábbi 14 nap helyett [30 naponként kell bemutatniuk](#). Amennyiben határátlépéskor nincs náluk, 72 órán belül kell bemutatniuk a hatóságnak. Nem kell vírusesztesztet felmutatniuk azon ingázóknak, akik egészségügyben, szociális gondozásban, kritikus infrastruktúrális vállalatoknál dolgoznak, a kamionsofőröknek, a diplomatáknak, s kivételes esetben a 24 órát meg nem haladó utazás esetén. Április 27-től utazhatnak be az EU polgárok üzleti és tanulmányi céllal Csehországba. A Koreai Köztársaságból engedélyezték 786 szakértő, valamint a kulcsszemélyzet beutazását és munkavállalását a Hyundai gyárban.

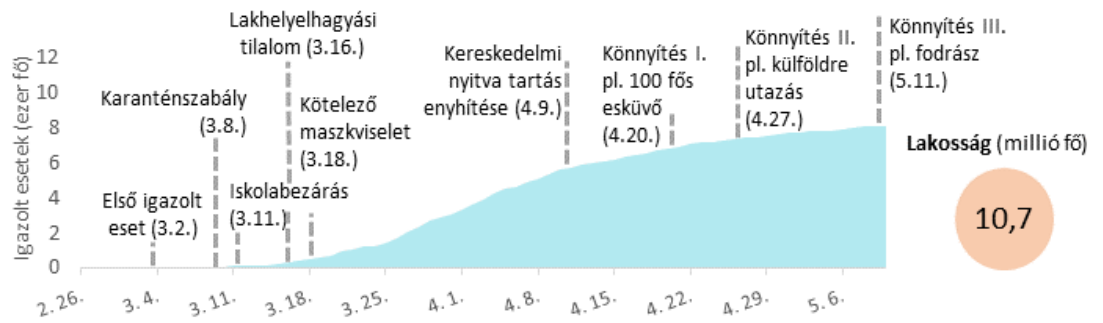
Április 27-től engedélyezik az egyházi szertartásokat maximum 15 fő részvételével. Ekkortól a 2500 m²-nél kisebb kiskereskedelmi üzletek, az autósiskolák, könyvtárak, állatkertek, fitnessz szalonok (zuhanyzó és öltöző használat nélkül) kinyithatnak.

Május 11-től nyithattak a mozik, a színházak, a cirkuszok, szórakozó helyek, múzeumok, ha a korlátozásokat betartják (maximum 100 fő, 2 m szociális távolság, higiéniai szabályok, csak a WC használata megengedett stb.), az éttermek teraszai, valamint a 2500 m²-nél nagyobb irodaépületek. A vallási, sport és egyéb rendezvényeken is maximum 100 fő lehet. Kinyithattak a fodrászok, pedikűr, manikűr, masszázsszalonok és a bevásárlóközpontok is. A kereskedelemre külön higiéniai szabályokat vezettek be, pl. a boltoknak a hibás/visszahozott lábbelit 24 órát [elkülönítve kell tárolniuk](#), mielőtt ismét a vásárlóknak kínálják.

Május 11-től [további három határátkelőhely nyílt meg](#) a német oldalon az ingázók számára. Megindult a személyszállítás (a légitforgalmat kivéve), megnyitották Németország és Ausztria irányába a vasúti folyosókat. Várva a mezőgazdasági szezonális munkavállalókat május 11-től a harmadik országbeliek is beléphetnek Csehországba negatív koronavírusteszt felmutatásával. Június 13-ig tervezik fenntartani a belső határokon az ellenőrzést.

Május 11-től [részlegesen megnyitottak az általános, közép és művészeti iskolák](#). Végzősök (pl. konzervatórium, szakmai főiskola), felvételi előtt állók (pl. általános iskola 9. évfolyama) megkezdhetik az oktatási intézmény látogatását azzal a szigorítással, hogy egy teremben maximum 15 fő tartózkodhat. Nem kötelező iskolába menni, de aki megy, annak kötelező negatív vírusesztesztet felmutatni.

1. ábra: Járványügyi korlátozások és enyhítések kronológiája: Csehország

Forrás: [Infoszolg/a Cseh kormány honlapja](#)

Május 25-től nyithatnak újra az éttermek, a szálláshelyek, taxiszolgáltatások, valamint a tetováló szalonok. Ekkortól nyitják meg a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló intézményeket. Június 8-ára tervezik a nappali ellátó intézmények, a fogyatékos személyek ellátását szolgáló intézmények megnyitását, valamint a bentlakásos intézmények látogatási tilalmának feloldását.

HORVÁTORSZÁG

A [horvát kormány](#) április 23-án jelentette be, hogy 3 ütemben lazít a járványügyi rendelkezéseken (ápr. 27, május 4. és 11.), amelyeket a [Horvát Közegészségügyi Intézet](#) által kidolgozott [részletes higiéniai ajánlások kísérik](#).

Április 27-én kinyitottak a kiskereskedelmi üzletek, könyvtárak, múzeumok, megindultak a közeli kontaktust nem igénylő szolgáltatások és elindult a városi közösségi közlekedés. Megindultak az edzések az egyéni sportokban.

Május 4-től indult újra a közegészségügy, valamint a magán egészségügyi rendelések, kinyithattak a fodrász-, és kozmetikai szalonok.

Mivel az enyhítések ellenére sem nőtt a fertőzöttek száma, ezért május 11-től [bevezették az intézkedések feloldásának harmadik fázisát](#). Így kinyithattak a bevásárlóközpontok, nemzeti parkok, engedélyezik 40 fő együttes tartózkodását közterületen, elkezdhetik működésüket az autósiskolák. Az óvodások és az általános iskolák alsó tagozatos osztályai május 11-től kezdhették meg ismét tanulmányaikat. A kormány a szülőkre bízta, hogy engedik-e a

gyerekeket iskolába, vagy a tanévet távoktatás formájában fejezik be. A kérdőívekre a szülők [20 százaléka választott úgy, hogy engedné gyermekét iskolába](#), ennek ellenére az általános iskolások öt százaléka [tért vissza az iskolapadba](#), az óvodások aránya 20 százalék körüli.

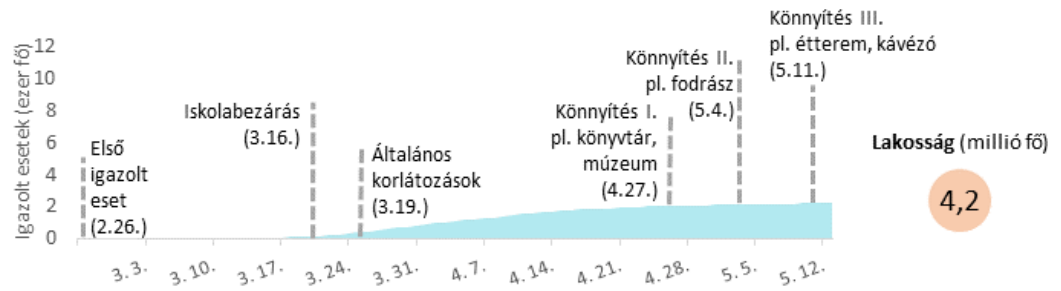
Május 11-től visszaállítják a távolsági közösségi közlekedést. Kinyithattak a szálláshelyek, valamint a kávézók és éttermek is. A korábbi rendelet annyiban módosult, hogy sok vendéglátóegység nem rendelkezik külső térrel, ezért szigorú előírások mellett és a higiéniai szabályok betartásával azok a kávézók és éttermek is kinyithatnak, amelyeknek nincs teraszuk.

Május 11-től a horvát és magyar állampolgárok, akik a határtól számított 30 km-es körzetben állandó lakóhellyel rendelkeznek, vagy e területen székhellyel bíró vállalatnál dolgoznak, vagy mezőgazdasági földtulajdonnal rendelkeznek naponta átléphetnek a szomszédos országba, számukra, valamint az egészségügyi dolgozók, diplomaták és kamionsofőrök számára nem kötelező a 14 napos házi karantén, amennyiben külföldről térnek haza. Részletes [útmutató](#) szól arról, hogy beutazást követően mi a teendő.

Május 11-től hatályon kívül helyezték a március 23-án bevezetett lakóhely elhagyási tilalmat is: az ország területén történő utazáshoz már nem szükséges külön engedély. A korlátozások feloldása nem vonatkozik Brac szigetére, ahol járványgóc alakult ki, ezért a hatóságok 14 napos karantént rendeltek el és tömeges tesztelésnek vetették alá a lakosokat.

Május 13-tól nyithattak a fitness szalonok, edzőtermek és engedélyeznek minden szabadterei sporttevékenységet. Május 18-tól működhetnek ismét a színházak, koncerttermek és mozik, szervezhetnek kültéri és beltéri kulturális rendezvényeket, valamint kinyithatnak az uszodák is.

1. ábra: Járványügyi korlátozások és enyhítések kronológiája: Horvátország

Forrás: [Infoszolg/a Horvát kormány honlapja](#)

Június 15-ig ugyan érvényben maradnak a határozatok, de május 11-től a határokat részlegesen megnyitották.

LENGYELORSZÁG

Április 20-án léptek életbe az első korlátozást enyhítő rendelkezések: a lengyelek [elhagyhatták otthonaikat](#) szabadidős tevékenység végzése céljából, a 13 éven felüli gyermekek önállóan is kimehetnek, [megnyitották a parkokat, az erdőket](#) (ez [nem vonatkozik](#) az állatkertekre, játszóterekre és kempingekre), egyszerre többben tartózkodhatnak a [kereskedelmi egységeken](#) és templomokban: 100 m²-nél kisebb boltokban a pénztárak négyszerese a megengedett vásárlói létszám, 100 m²-nél nagyobb boltokban 15 m² hely/fő.), [egyházi szertartáson, vallási eseményen](#) is a 15 m²/fő szabály az irányadó, temetésen legfeljebb 50 ember vehet részt. A könnyítéssel egy időben előírták a kötelező távolságtartás szabályainak szigorú betartását, valamint a [szájmaszk köztéri viselését](#).

[Második szakasz](#) május 4-én kezdődött. Megnyithattak a bevásárlóközpontok azzal a feltétellel, hogy biztosítják az üzletekben a 15m²/vásárló (folyosót nem számítva) helyet és nem nyitják meg sem az étkezdéket, sem a pihenésre kialakított részeket. Egyes sportlétesítmények kinyithattak, [megkezdhatték az edzést](#) az [Ekstraklasa](#) játékosai is, május végétől pedig folytatják a lengyel labdarúgó-bajnokságot, nézők nélkül. Megnyithattak a szálláshelyek s hotelek éttermeiket, edzőtermeiket, uszodáikat kivéve. Biztosítják a fizioterápiás

kezeléseket a masszás kivételével. Megnyithattak a múzeumok, galériák és könyvtárak, azonban a hatóságok egyedi döntésétől függően. Május 6-tól nyithattak az óvodák a dolgozó szülők gyermekeinek.

SZLOVÁKIA

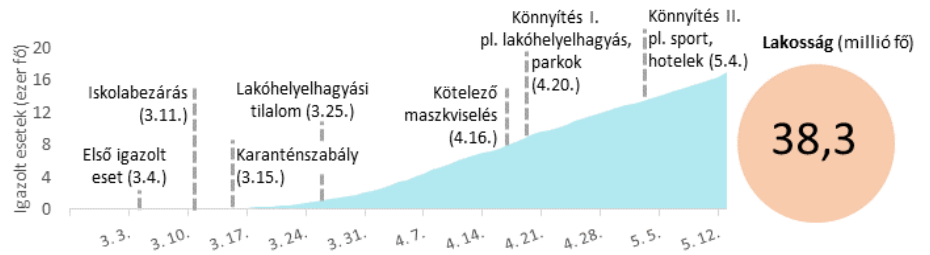
A cseh és szlovák szabályok, mind a korlátozások bevezetésében, mind azok fokozatos feloldásában nagyon hasonlóak.

Április 22-én kezdték el a [korlátozások feloldásának első szakaszát](#). A kéthetes periódusra tervezett feloldások feltételül azt szabták, hogy a vírussal [újonnan diagnosztizált fertőzöttek számának napi átlaga száz alatt maradjon](#).

Az [első szakaszban](#) a kisebb (<300m2) alapterületen [működő üzletek és szolgáltatások](#) nyithattak meg 6-20 óra között, valamint engedélyezték az éttermek és gyorséttermek vasárnapi nyitva tartását. Megnyithattak azok a szállásadók is, akik 10 napnál hosszabb ideig fogadnak vendégeket. Elkezdődhetett a [sportolás](#) is bizonyos korlátozásokkal.

Május 6-án a kormány egyidejűleg léptette érvénybe a feloldások [második és harmadik fázisát](#) változatlanul hagyva az első szakaszban meghozott intézkedéseket. Lehetővé tették a nagyobb alapterületen működő üzletek és szolgáltatások, a kisebb bevásárlóközpontok megnyitását úgy, hogy egy személynek 25 m²-t kell biztosítani. Szigorúan meghatározták az üzletekre vonatkozó higiéniai szabályokat (pl. ruhapróba csak kézfertőtlenítés után, s utána 24 órát „pihen” a ruha mielőtt kikerül ismét a polcra), kinyithattak az éttermek és bárók teraszai is 6-20 óra között azzal a feltétellel, hogy asztalonként csak két fő foglalhat helyet és az asztalok között minimum két méter távolság van. Meleglevegős kézszáritók helyett papírtörölközőt kell kitenni az óránként fertőtlenítendő WC-be, ami az egyetlen belső helyiség, amit a vendégek használhatnak. Tilos az elmosott edények konyharuhával történő eltörlése, mosogatógéppel min. 80 fokon történő moso-

3. ábra: Járványügyi korlátozások és enyhítések kronológiája: Lengyelország

Forrás: [Infoszolg/a Lengyel kormány honlapja](#)

gatás vagy egyszer használatos edények használata kötelező. A piacok nyitása akkor engedélyezett, ha a vásárlók közlekedése egy irányba külön kijáraton és bejáraton keresztül történik. A piacokon tilos az ételfogyasztás. A kültéri sportpályák, valamint a rövid távú szállást nyújtó intézmények is megnyitottak. Engedélyezték az [egyházi szertartásokat, temetéseket](#) és az esküvők megtartását. Megnyílnak a játszóterek, ha az önkormányzatok vállalni tudják az előírt fertőtlenítést. Megnyílnak a fodrász, pedikűr, manikűr, masszázs szalonok, a könyvtárak, múzeumok, állatkertek. A taxiszoállítás is újra indult azzal a korlátozással, hogy egyszerre csak kettő, a sofőrtől elkülönített hátsó ülésen utazó személy szállítható, légkondicionáló használata nélkül. Május 6-tól csak az élelmiszerboltokra vonatkozik a 9-11 óra közötti idősekre érvényes korlátozás fenntartása, az idősek egyebekben bárhol és bármikor vásárolhatnak.

Várhatóan május 20-tól kezdődhet meg a márciusban bevezetett korlátozások feloldásának negyedik szakasza, amit a fertőzéssel újonnan diagnosztizáltak viszonylag alacsony száma indokol. A negyedik szakaszban a mozik, a színházak, a szórakozóhelyek, az uszodák, a strandok, a bevásárlóközpontok, a sportlétesítmények és vélhetően az iskolák, óvodák megnyitásával is számolnak.

[Május 1-jétől enyhítettek a karantén-szabályokon](#). Minden beutazó az állam által kijelölt helyre kerül karanténba, hogy elvégezzék a koronavírustesztet, s onnan kerülnek indokolt esetben 14 napos házi karanténba. Ez alól kivétel az [ingázó munkavállaló](#), valamint gyermekei, akiknek már nem szükséges 30 napnál

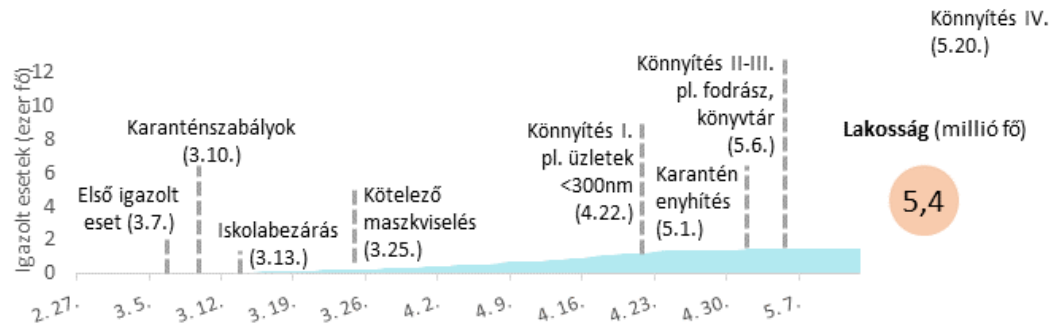
nem régebbi negatív koronavírusteszt bemutatása sem. Ugyanígy mentesülnek a karanténszabályok alól az osztrák vagy a cseh határ 30 km-es körzetében meghatározott régióban dolgozó egészségügyi személyzet tagjai vagy a szociális gondozásban résztvevő személyek. Határátlépéskor azonban 96 óránál nem régebbi vírustesztet kell bemutatniuk. Aki bírósági határozatnak vagy gyerek-láthatási kötelezettségének tesz eleget, szintén mentesül ezen kötelezettségek alól. Nem érvényes a karanténszabály a kamionsofőrökre, illetve meghatározott feltételek mellett azon tanulóakra, diákokra, akik beiratkozási, felvételi vagy vizsgázási céllal Ausztriába, Csehországba, Lengyelországba vagy Magyarországra utaznak. Szlovákiába negatív vírusteszt felmutatásával lehet ugyanezen célból beutazni és/vagy kollégiumból kiköltözni.

SZLOVÉNIA

A szlovén [Alkotmánybíróság](#) április 16-án fel szólította a kormányt, hogy [hétnaponta vizsgálják meg](#), hogy a bevezetett korlátozó intézkedések szükségszerűek, arányosak és céljuk elérése alkalmasak-e. Bár április 20-tól enyhítettek a korlátozásokon (újra kinyithattak az építőanyagot, háztartási gépeket értékesítő boltok, az autó-, motor- és kerékpár szaküzletek és szervizek, valamint a vegytisztítók), a [kormány április 29-én fogadta el](#) a korlátozások enyhítésére vonatkozó tervét. A kormány jelezte, hogy a gyülekezési jog, a tömegrendezvények és nagy nézőközönséget vonzó sportesemények, versenyek megrendezését valószínűleg a vakcina vagy gyógyszer alkalmazásáig nem engedélyezik.

Április 29-től megnyitottak a [múzeumok, galériák, könyvtárak](#) és engedélyezik az olyan szabadtéri sportokat, ahol nem kerülnek egymáshoz közel a sportolók. Április 30-tól megszűnt

4. ábra: Járványügyi korlátozások és enyhítések kronológiája: Szlovákia

Forrás: [Infoszolg/a Szlovák Kormány honlapja](#)

a közigazgatási határon belüli [lakhelyelhagyási tilalom](#).

[Május 4-től](#) további szolgáltatások váltak elérhetővé (pl. cipész, varroda, fénymásolás, fényképész), kinyithattak a 400 m²-nél nem nagyobb üzletek is – kivéve a bevásárlóközpontok üzleteit –, valamint a kutya- és macskaápoló szalonok, a fodrász, borbély- és kozmetikai szalonok. Csak az olyan éttermek, kávézók, nyithattak ki, amelyek rendelkeznek terrasszal. Azok az állampolgárok, akiknek másik járásban van ingatlanjuk, hétvégi házuk vagy mezőgazdasági földjük, [szabadon mozoghatnak](#), de nem vásárolhatnak a helyi boltokban és nem érintkezhetnek a helyi lakosokkal.

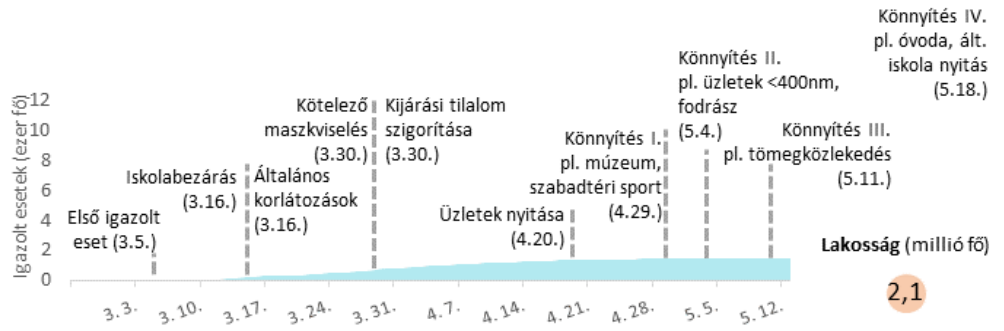
Szlovéniában hat hét leállás után május 11-től [újra indult a városi és távolsági tömegközlekedés](#), s megszűnt az ingyenes parkolás. A [buszra](#) és [vasúti közlekedésre](#) szigorú higiénia szabályok vonatkoznak.

Május 9-től [megnyitottak három közúti átkelőhelyet](#) Olaszország irányába az ingázók, a családlátogatási céllal utazók, valamint a mezőgazdaságban dolgozók számára, s bár a nemzetközi vasúti közlekedésben érvényben maradtak a korlátozások, teherszállításra egy vasúti határátkelőhelyet Ausztria felé megnyitottak. Sok szlovén állampolgárnak van ingatlana vagy hajója Horvátországban, akik már átléphetik a határt, de hazatéréskor hétnapos önkéntes karanténba kell vonulniuk. A karantén alól mentesülnek a szomszédos országokba ingázók (korábban Ausztria meghatározott részén dolgozók), és azok, akik egészségügyi kezelés céljából a szomszédos országokba utaznak vagy ilyen céllal Szlovéniába érkeznek.

A [légi közlekedés](#) május 12-ével indult meg.

18-án kinyithatnak az [óvodák, az általános iskolák](#) (alsó tagozat) és a középiskolák (végzősöknek) higiéniai [ajánlásokat](#) követve. Később az általános iskola 9-ikesei térhetnek vissza. A többi diák számára ebben a tanévben marad a távoktatás.

5. ábra: Járványügyi korlátozások és enyhítések kronológiája: Szlovénia

Forrás: [Infoszolg/a Szlovén kormány honlapja](#)

EU, OSHA és WHO

Az Európai Bizottság 2020. április 15-én kiadta a járvány indokolta korlátozások fokozatos megszüntetését célzó [közös európai ütemtervét](#). Az ajánlások a népegészség védelmének fenntartását célozzák, miközben a közösségi élet és a gazdaság újraindítása érdekében fokozatosan megszüntetik a járvány megfékezésére irányuló intézkedéseket. **Az intézkedések visszavonásának három kritériuma** van:

- **Járványügyi:** a betegség terjedése tartósan, jelentősen csökkent és stabilizálódott.
- **Egészségügyi rendszerek elegendő kapacitása:** az intenzív osztályok férőhely-kihasználtsága, a kórházi ágyak megfelelő száma, az intenzív osztályokon szükséges gyógyszerek rendelkezésre állása, a védőeszközök készleteinek pótlása, az ellátáshoz való hozzáférés.
- **Megfelelő kapacitás a nyomon követéshez:** a minél szélesebb körű monitorozási és tesztelési képesség képezi, ami lehetővé tenné, hogy rövid időn belül kiszűrjék és elkülönítsék a fertőzötteket.

Az EU-nak és tagállamainak **három alapelvet** kell követnie:

- a folyamatnak **tudományos alapokon** kell nyugodnia és a lakosság egészségére kell összpontosítania;
- a fellépéseket **össze kell hangolni** a tagállamok között;
- a tagállamok **egymás iránti tisztelete és a szolidaritás** továbbra is alapvető fontosságú kell, hogy legyen.

Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség ([OSHA](#)) április 24-én [iránymutatást](#) adott ki, hogy segítséget nyújtson a munkáltatók és a munkavállalók biztonságának és egészségének megőrzésében a világméretű járvány miatt megváltozott munkakörnyezetben.

Április 14-én az Egészségügyi Világszervezet ([WHO](#)) [felhívta az országok figyelmét](#), hogy a koronavírus terjedését fékezni hivatott korlátozások lazításával várni kellene legalább két hetet, hogy fel lehessen mérni ezeknek a változtatásoknak a hatását, mielőtt újabb enyhítéseket vezetnének be.

Források:

- A [Cseh kormány honlapja](#), a [Horvát kormány honlapja](#), a [Lengyel kormány honlapja](#), a [Szlovák kormány honlapja](#), A [Szlovén kormány honlapja](#)
- Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ ([ECDC](#)) [honlapja](#)

Készítette: dr. Ács Vera
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486